

הפקולטה להנדסת תעשייה וניהול

הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל

בחינה במבוא לכלכלה (094591)

מרצה: איילת קוגוס

מועד ב' - סמסטר קיץ תשע"ז, 30.11.2017

טור 1

הוראות לנבחן/ת:

- משקל כל שאלה מבין שאלות 1-20 : 5 נקודות. קיימת שאלת בונוס פתוחה שמשקלה 7 נקודות.
- שאלות 1-12 : מיקרו ; שאלות 13-20 : מאקרו.
- ניתן לצבור בבחינה בסה"כ 107 נקודות.
- סמנ/י את התשובות בטופס התשובות המצורף בעט בצבע כחול/שחור בלבד.
- יש לסמן היטב תשובה אחת בלבד לכל שאלה.
- בתחילת הבחינה הקפד/י לרשום ולסמן כראוי את תעודת הזהות על טופס התשובות המצורף. כמו כן הקפד/י לסמן את מספר הטור.
- הבחינה בת 3 שעות.
- באפשרותך להשתמש בדף הנוסחאות המצורף לבחינה, ובמחשבון מדעי רגיל. כל חומר עזר אחר אסור.
- בשאלות במיקרו כלכלה הנח/י שעקומות הביקוש וההיצע רגילות (אלא אם כתוב אחרת בגוף השאלה).
- בשאלות במאקרו כלכלה הנח/י קשיחות מחירים כלפי מטה.
- עליך להתבסס על ההנחות כפי שנלמדו במסגרת הקורס בהרצאות ובתרגולים.
- עליך להגיש את טופס הבחינה (השאלות), את מחברות הטיוטה, ואת טופס התשובות. שים לב שתעודת הזהות רשומה כראוי על גבי טופס התשובות.
- שים לב לסמן את מספר הטור, כפי שמופיע על טופס הבחינה, על גבי טופס התשובות.
- הציון ייגזר מטופס התשובות בלבד!

בהצלחה !!!

שאלה 1

נתון ענף תחרותי בטווח הזמן הארוך. הניחו שאין חסמי כניסה/יציאה של פירמות (יצרנים). מחיר נקודת האיזון של פירמה בודדת הפועלת בענף זה שווה ל-100, כלומר $\min AC = 100$. במחיר זה (נקודת האיזון), כל פירמה מוכנה לייצר $q^S = 50$ יחידות. הפירמות זהות זו לזו. הוצאתו של כל צרכן תמיד קבועה ושווה 100. בענף קיימים 5000 צרכנים זהים. לפיכך, כמה פירמות פועלות בענף בשווי משקל בטווח הארוך?

- א. 0
- ב. 1
- ג. 50
- ד. 100
- ה. 5000

שאלה 2

שוק תחרותי מיוצג על ידי עקומת הביקוש: $Q = 1000 - 5P$, ועקומת ההיצע: $Q = 200 + 3P$. מהי גמישות הביקוש ביחס למחיר בנקודת שווי משקל? (בערך מוחלט).

- א. 0
- ב. 1
- ג. 3
- ד. 5
- ה. ∞ (אינסוף)

שאלה 3

נתונה פונקציית ייצור: $Q(L) = \sqrt{L}$. (L – מספר העובדים).

ידוע כי ענף זה פועל בתנאי תחרות משוכללת. הניחו תפוקה שולית פוחתת. הניחו שמחיר המוצר בשוק הוא 2000. הניחו שהשכר (לעובד) במשק הוא 100. לפיכך, מהו הביקוש לעובדים (L) כאשר שוק העבודה בשווי משקל?

- א. 100
- ב. 50
- ג. 25
- ד. 10
- ה. 1

שאלה 4

נתון X מוצר נחות כך שהשפעת ההכנסה גדולה (ממש) מהשפעת התחלופה.

לפיכך, מי מהבאים נכון לגבי מוצר X ?

א. הביקוש ל- X קשיח לחלוטין.

ב. X הוא מוצר גיפן (Giffen).

ג. הביקוש ל- X גמיש לחלוטין.

ד. הביקוש ל- X גמיש יחידתי.

ה. הביקוש ל- X רגיל (יורד).

שאלה 5

במדינת אי-שם העלות השולית המצרפית לדירות במשק תחרותי הינה: $MC = Q$.

הניחו כי הביקוש לדירות גמיש יחידתי $E=1$. (הניחו דירות זהות).

הממשלה אינה מרוצה מהמצב השורר בשוק הדירות, ומחליטה להבטיח מחיר מקסימום $P_{\max}$ ע"י

מתן סובסידיה בגודל קבוע לכל דירה, כך שמחיר השוק (לצרכן) בשווי משקל יהיה $P_{\max}$.

כתוצאה מהתערבות הממשלה בשוק הדירות, מי מהבאים נכון בשווי משקל?

א. המחיר שהיצרן יקבל לכל יח' נותר ללא שינוי.

ב. מחיר השוק לצרכן ירד אך הוצאות הצרכנים ללא שינוי.

ג. מחיר השוק לצרכן יעלה במלוא גובה הסובסידיה.

ד. מחיר השוק לצרכן נותר ללא שינוי בגלל שהביקוש בעל גמישות יחידתית.

ה. המחיר שהיצרן יקבל לכל יח' יעלה במלוא גובה הסובסידיה (ביחס למחיר המקורי).

שאלה 6

שוק המילקי פועל בתנאי תחרות משוכללת ומחיר השוק למילקי הוא 5 ₪ ליחידה.

אם ידוע שענף המילקי נפתח כעת לייבוא (כלומר כעת מתקיים ייבוא), מי מהבאים נכון?

(הניחו ביקוש/היצע מקומי רגיל, וביקוש/היצע חו"ל גמיש לחלוטין).

א. עודף היצרן קטן, וסך הרווחה החברתית גדלה.

ב. עודף היצרן נותר ללא שינוי.

ג. מחיר השוק יהיה גבוה מ-5 ₪ ליחידה.

ד. עודף היצרן גדל, וגם הוצאות הצרכנים המקומיים גדלו.

ה. עודף הצרכן גדל, ורווחת היצרנים ללא שינוי.

שאלה 7

עקומת הביקוש העומדת בפני פירמה מונופוליסטית היא: $P = 100 - Q$.

הניחו שהעלות השולית לינארית ורגילה (עולה).

ידוע שבשווי משקל המונופול מייצר כמות השווה ל-20 יחידות.

לפיכך מה ניתן להסיק לגבי תחום גמישות הביקוש בנקודה שבה המונופול מייצר?

א. קשיח

ב. גמיש

ג. גמיש יחידתי

ד. גמיש לחלוטין

ה. קשיח לחלוטין

שאלה 8

שוק למוצר Q פועל בתנאי תחרות משוכללת.

פונקציית ההיצע למוצר נתונה ע"י: $Q = 2P$.

כלל הצרכנים מעוניינים להוציא תמיד סכום קבוע בסך 800.

כעת, הממשלה מעוניינת להוזיל את מחיר השוק ב-50% ולשם כך מעניקה סובסידיה ליצרנים

בגודל קבוע לכל יחידה מיוצרת.

בהתאם לכך, מהן סך הוצאות הממשלה בגין מתן הסובסידיה?

א. 2400

ב. 1600

ג. 1200

ד. 800

ה. 400

שאלה 9

X ו- Y הם מוצרים משלימים. בעקבות פתיחת ענף Y לייבוא השתנה מחיר השוק למוצר Y .

X ענף מקומי בלבד. (הניחו ביקוש/היצע מקומי רגיל, וביקוש/היצע חו"ל גמיש לחלוטין).

כתוצאה מפתחת ענף Y לייבוא ובהנחה שמתקיים ייבוא, מי מהבאים נכון בשווי משקל חדש?

א. מחיר Y ירד, ולכן פדיון היצרנים בענף X עלה.

ב. מחיר Y ירד, אך אין לדעת מה יקרה לפדיון היצרנים ללא גמישות הביקוש ל- X .

ג. מחיר Y ירד, ולכן פדיון היצרנים בענף X ירד.

ד. מחיר Y נותר ללא שינוי, ולכן אין השפעה גם בענף X .

ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 10

נתון ענף תחרותי בטווח הזמן הארוך. הניחו שאין חסמי כניסה/יציאה של פירמות. לפיכך, מהו הרווח הכולל ליצרנים בנקודת שיווי משקל בטווח הארוך?

- א. 0
- ב. 1
- ג. 100
- ד. תלוי בסוג הביקוש למוצר.
- ה. אין אפשרות לחשב במדויק.

שאלה 11

X ו-Y הם מוצרים תחליפיים.

- X מיוצר בארץ וגם תמיד מיובא מחו"ל. Y נמכר בארץ וגם תמיד מיוצא לחו"ל. כעת, הממשלה החליטה להעניק ליצרני Y סובסידיה בגודל קבוע לכל יחידה מיוצאת. לפיכך מי מהבאים נכון?
- א. מחיר מוצר Y יעלה, ומחיר מוצר X יעלה.
 - ב. ייבוא מוצר X לא ישתנה.
 - ג. ייבוא מוצר X יגדל, ומחיר מוצר X לא ישתנה.
 - ד. ייבוא מוצר X יקטן, וייצוא מוצר Y יגדל.
 - ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 12

במשק פועלים שני שווקים בתנאי תחרות משוכללת, האחד למוצר X והשני למוצר Y. בשוק למוצר X הביקוש נתון על ידי: $Q_X = 20$, וההיצע גמיש יחידתי בכל תחומו. בשוק למוצר Y הביקוש נתון ע"י: $P_Y = 4$, וההיצע גמיש יחידתי בכל תחומו. הממשלה מטילה מס בגובה 2 ₪ ליחידה על מוצר X, ומשתמשת בכל הכנסותיה ממיסים למימון סובסידיה למוצר Y, כך שהסובסידיה היא בגודל קבוע (חיובי ממש) ליחידה. בהתאם לכך, מהו מחיר השוק לצרכן לכל יח' Y לאחר הסובסידיה?

- א. 1
- ב. 2
- ג. 3
- ד. 4
- ה. 6

שאלה 13

- הניחו מודל משולב ובו משק סגור הנמצא במצב מוצא בשווי משקל באבטלה. ידוע שבמשק זה הוצאות הממשלה אינן תלויות בהיקף התוצר. ידוע כי ההשקעות תלויות בריבית, והצריכה הפרטית תלויה בהכנסה הפנויה. לאחר הבחירות, עקב הצלחת מפלגת "נניח", הממשלה החליטה להיטיב עם מעמד הביניים ולהורות על הורדת המסים במשק. (הניחו שקיימים מסים קבועים בלבד). מה יקרה בשווי משקל חדש ביחס לשווי משקל מקורי?
- א. הריבית והתוצר בהכרח יגדלו, ותיתכן עליית מחירים במידה ונוצר עודף ביקושים לאחר השינוי הנתון.
- ב. הריבית והתוצר יישארו ללא שינוי, ותיתכן עליית מחירים במידה ונוצר עודף ביקושים לאחר השינוי הנתון.
- ג. הריבית תגדל, והתוצר יישאר ללא שינוי.
- ד. התוצר יגדל, ובהכרח תתרחש עליית מחירים.
- ה. התוצר יישאר ללא שינוי, ואין לדעת לגבי שינוי ברמת הריבית.

שאלה 14

- הניחו מודל קיינסיאני פשוט עם שער ריבית קבוע. $mpc=0.6$, $mpi=0.25$. הוצאות הממשלה קבועות, וקיים מס בשיעור של 25% מהתוצר. כעת, הממשלה החליטה להגדיל את תשלומי ההעברה ב-100. לפיכך מה יקרה לתוצר?
- א. יגדל ב-100.
- ב. יגדל ב-85.
- ג. יגדל ב-200.
- ד. יקטן ב-100.
- ה. יקטן ב-150.

שאלה 15

- הניחו מודל משולב ISLM במשק סגור. כתוצאה מהרחבה מוניטרית טהורה, מי מהבאים נכון בשווי משקל חדש (ביחס להתחלתי)?
- א. תוצר גדול יותר ושער ריבית ללא שינוי בכל מקרה.
- ב. תוצר גדול יותר ושער ריבית נמוך יותר בכל מקרה.
- ג. שער ריבית נמוך יותר ותוצר ללא שינוי אם במצב ההתחלתי המשק בתעסוקה מלאה.
- ד. עליית מחירים אם במצב ההתחלתי המשק נמצא בתעסוקה מלאה.
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 16

במשק מסוים המזומנים בידי הציבור תמיד שווים k ₪, והבנקים מקיימים את יחס הרזרבה הנדרש. הניחו שכלל היחידות הכלכליות המתארות את מערכת הבנקים חיוביות ממש.

הבנק המרכזי החליט להגדיל את יחס הרזרבה הנדרש מ-20% ל-42% ללא הדפסה נוספת של כסף. (הניחו שאין עירויים).

מה ניתן להסיק מכך?

- א. כמות הכסף הנומינלית תקטן
- ב. בסיס הכסף יקטן פי 10
- ג. כמות הכסף הנומינלית תגדל
- ד. אין מספיק נתונים כדי לדעת מה יקרה לכמות הכסף הנומינלית.
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 17

משק סגור נמצא בשיווי משקל במצב מוצא בתנאי תעסוקה מלאה.

כעת, הממשלה מגדילה את הוצאותיה ומממנת זאת על ידי הלוואה מהבנק המרכזי.

ידוע כי בשיווי המשקל החדש כמות הכסף הנומינלית במשק גדלה ב-20%, והציבור מחזיק בידיה באותה כמות מזומנים (כלומר אין עירוי פנימי).

לפיכך, מה יקרה לרמת המחירים בשווי המשקל החדש (ביחס למצב מוצא)?

- א. רמת המחירים תעלה בדיוק ב-20%
- ב. רמת המחירים לא תשתנה כלל
- ג. רמת המחירים תעלה ביותר מ-20%
- ד. רמת המחירים תעלה בפחות מ-20%
- ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלה 18

במדינה מסוימת בסיס הכסף שווה 800. המזומנים בידי הציבור שווים 400.

יחס הרזרבה עומד על 0.4

נגיד הבנק המרכזי מעוניין להגדיל את כמות הכסף במשק.

מבין הבאים, מהו השינוי שיגרום **להגדלת** כמות הכסף הגדולה ביותר?

- א. שינוי יחס הרזרבה ל-0.3.
- ב. שינוי יחס הרזרבה ל-0.5.
- ג. עירוי פנימי שלילי בגובה 200.
- ד. עירוי חיצוני שלילי בגובה 200.
- ה. הנפקת אג"ח בשווי 700 ומכירתו לציבור.

שאלה 19

נתונות פונקציות הביקוש הבאות:

$$C = 1000 + 0.75Y_d ; I = 1500 - 50r ; G = 575 ; T = 100$$

ידוע כי תוצר תעסוקה מלאה $Y_F = 1,000,000$.

$$L(Y, r) = 2017 + Y - 100r$$

בסיס הכסף הינו 1337 ₪, יחס הרזרבה 0.2, והציבור מחזיק בידיו 500 ₪.

רמת המחירים במצב המוצא הינה 1.

כעת, ידוע כי הבנק המרכזי מכר אג"ח לציבור בגובה 100 ₪.

לפי המודל המשולב, מהי רמת המחירים בשווי משקל לאחר השינויים?

א. 1

ב. 3

ג. 10

ד. 42

ה. 100

שאלה 20

נתון מודל משולב ובו משק סגור שנמצא בשווי משקל בתעסוקה מלאה.

ידוע שבמשק זה הוצאות הממשלה אינן תלויות בהיקף התוצר.

ידוע כי ההשקעות תלויות בריבית, והצריכה הפרטית תלויה בהכנסה הפנויה.

כעת, הממשלה מחליטה להגדיל את הצריכה הציבורית ומממנת זאת ע"י מכירת אג"ח לציבור.

מה יקרה לכמות הכסף הריאלית במשק?

א. לא תשתנה.

ב. תגדל.

ג. תקטן.

ד. אין מספיק נתונים כדי לקבוע מה יקרה לכמות הכסף הריאלית.

ה. אף תשובה מהנ"ל אינה נכונה.

שאלת בונוס: (7 נקודות) – יש לענות בעמוד זה בלבד.

הציגו פיתוח מתמטי כללי לשלושת המכפילים, ובטאו באמצעותם את הקשר לשינוי בתוצר:

א. המכפיל הקיינסיאני הרגיל (3 נק')

ב. מכפיל המס (2 נק')

ג. מכפיל התקציב המאוזן (2 נק')

הניחו: $C = C_0 + mpc \cdot y_d$; $G = G_0$; $I = I_0 + mpi \cdot y$; $T = T_0$

תשובה: